Çocuklar ?çin Kalp Sa?l??? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar ?çin Kalp Sa?l??? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18889

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar ?çin Kalp Sa?l??? Tutum Ölçe?i (Ç?KSTÖ), çocuklar?n kalp sa?l???n? korumaya yönelik davran?? ve tutumlar?n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? 28 maddelik, alt? faktörlü bir ölçektir. Ölçek, özellikle koruyucu sa?l?k davran??lar? ba?lam?nda, beslenme al??kanl?klar?, fiziksel aktivite, sedanter ya?am tarz?, sigara maruziyeti, stres yönetimi ve kendini sevme gibi temel alanlara ili?kin çocuklar?n e?ilimlerini saptamay? hedefler. Geli?tirme çal??mas?, 2017 y?l?nda ?sa Çelik taraf?ndan yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu ölçek, erken ya?larda kalp sa?l??? bilincinin ve olumlu tutumlar?n belirlenmesi ve desteklenmesi aç?s?ndan önemli bir araçt?r.

Ç?KSTÖ, psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amac?yla aç?klay?c? faktör analizi (AFA) ile yap? geçerlili?ini kan?tlam??t?r. Güvenirlik analizleri sonucunda, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? oldukça yüksek (.83) bulunmu?tur. Ölçek, 4'lü Likert tipi derecelendirme kullanmakta olup, uygulamas? kolay ve yorumlanmas? standartla?t?r?lm?? bir yap?ya sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Kalp Sa?l???, Çocuk, Tutum Ölçe?i, Sa?l?k E?itimi, Beslenme, Egzersiz, Sedanter Ya?am, Psikometri, Koruyucu Sa?l?k.

Yazarlar

?sa Çelik

Amaç

Çocuklar ?çin Kalp Sa?l??? Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, okul ça??ndaki çocuklar?n kardiyovasküler sa?l?klar? ile ilgili risk faktörlerine yönelik mevcut tutumlar?n? ve e?ilimlerini nicel olarak ölçmektir. Bu tutumlar, kalp hastal?klar?n?n önlenmesinde kritik rol oynayan ya?am tarz? seçimlerini (diyet, aktivite düzeyi, zararl? maddelerden kaç?nma) yans?tmaktad?r.

Ölçek, sa?l?k profesyonellerine, e?itimcilere ve ara?t?rmac?lara, çocuklar?n kalp sa?l??? risklerine dair fark?ndal?k düzeylerini belirleme ve bu bulgular ?????nda hedef odakl? müdahale programlar? geli?tirme imkan? sunmaktad?r. Ölçe?in alt boyutlar?, tutumlar?n hangi spesifik ya?am tarz? alanlar?nda güçlü veya zay?f oldu?unu detayl? bir ?ekilde ortaya koymaktad?r.

Yap?/Kavram

Ölçek, kalp sa?l???na yönelik tutumu çok boyutlu bir yap? olarak ele al?r. Bu yap?, sadece bili?sel bilgiyi de?il, ayn? zamanda duygusal tepkileri ve davran??sal niyetleri de içeren alt? temel faktör

ARABPSYCHOLOGY.COM

etraf?nda ?ekillenmi?tir. Bu alt? faktör, çocukluk ça??nda kalp hastal??? riskini art?ran veya azaltan en yayg?n ve önemli ya?am tarz? bile?enlerini temsil etmektedir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, çocuklar?n kendi sa?l?klar?na kar?? gösterdikleri genel sorumluluk ve öz-bak?m e?ilimi ile yak?ndan ili?kilidir. Bu ba?lamda, "Kendini Sevme" ve "Stres" gibi psikososyal faktörlerin dahil edilmesi, ölçe?in sadece fiziksel davran??lar? de?il, ayn? zamanda psikososyal iyi olu?un kalp sa?l??? üzerindeki etkisini de de?erlendirmesini sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Çocuklar ?çin Kalp Sa?l??? Tutum Ölçe?i'nin yap? geçerlili?i, geli?tirme çal??mas? kapsam?nda Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak incelenmi?tir. AFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak öngörülen yap?ya uygun olarak alt? farkl? faktörden olu?tu?unu ve toplam 28 madde içerdi?ini göstermi?tir.

Faktör yap?s?n?n elde edilmesi, maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler vermesi ve faktörler aras?nda beklenen ayr??man?n sa?lanmas?yla, ölçme arac?n?n gerçekten kalp sa?l??? tutumunun farkl? boyutlar?n? ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? kavram? do?ru ve tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü destekler niteliktedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Çocuklar ?çin Kalp Sa?l??? Tutum Ölçe?i'nin genel Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? **.83** olarak bulunmu?tur, bu de?er ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Alt boyutlar?n iç tutarl?l?k katsay?lar? da kabul edilebilir aral?klarda yer almaktad?r:

Beslenme Alt Boyutu: **.76**
Egzersiz Alt Boyutu: **.79**
Sedanter Ya?am Alt Boyutu: **.72**
Sigara Alt Boyutu: **.75**
Kendini Sevme Alt Boyutu: **.70**
Stres Alt Boyutu: **.74**

Tüm alt boyutlar?n iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n .70 ve üzerinde olmas?, her bir faktörün kendi içinde homojen ve güvenilir bir ?ekilde ilgili tutum bile?enini ölçtü?ünü teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Yap?lan aç?klay?c? faktör analizi sonucunda Çocuklar ?çin Kalp Sa?l??? Tutum Ölçe?i, toplam 28

ARABPSYCHOLOGY.COM

maddeden olu?an ve alt? ana faktöre ayr?lan bir yap? sergilemi?tir. Bu faktörler, kalp sa?l???na etki eden temel ya?am tarz? bile?enlerini temsil etmektedir:

Beslenme (7 madde): Sa?l?kl? g?da seçimleri ve sa?l?ks?z yiyeceklerden kaç?nma tutumunu ölçer.
Egzersiz (5 madde): Fiziksel aktiviteye yönelik olumlu tutumu ve bo? zamanlar? aktif geçirme iste?ini ölçer.
Sedanter Ya?am (4 madde): Hareketsiz ya?am tarz?na yönelik e?ilimi veya bu e?ilimden kaç?nma tutumunu ölçer.
Sigara (4 madde): Pasif veya aktif sigara duman?na maruz kalmaya kar?? olumsuz tutumu ölçer.
Kendini Sevme (4 madde): Öz-sayg? ve öz-de?er alg?s?n?n kalp sa?l??? üzerindeki dolayl? etkilerini de?erlendirir.
Stres (4 madde): Akademik veya sosyal stresle ba?a ç?kma ve endi?e düzeylerine yönelik tutumu ölçer.

Bu alt? faktörlü yap?, çocuklar?n kalp sa?l??? risklerini bütüncül bir yakla??mla ele alarak, sadece biyolojik de?il, ayn? zamanda çevresel ve psikolojik etmenleri de kapsamaktad?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Tutum Ölçe?i)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Okul Ça?? Çocuklar?

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Genellikle ilkokul 3. s?n?f ve üzeri, tutum ölçekleri için ortaokul dönemi hedeflenir)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çocuklar üzerinde geli?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert ölçe?i kullan?lm??t?r (1= hiçbir zaman - 4= her zaman). Puanlama yöntemi, faktörlere göre ayr? ayr? veya toplam puan olarak de?erlendirilebilir, ancak bu tezde detayl? puanlama yönergeleri için tezin kendisine ba?vurulmas? gerekmektedir. Yüksek puanlar, ilgili faktöre yönelik daha olumlu tutumu (Sedanter Ya?am hariç, muhtemelen ters madde içerir) i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Sa?l???, Kardiyovasküler Risk, Ya?am Tarz?, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Faktör

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?s?, Sa?l?k Tutumu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: isacelik9125@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2017 y?l?nda ?sa Çelik taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari olmayan akademik veya klinik amaçlarla kullan?m? için yazar ?sa Çelik ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin herhangi bir ücret bilgisi mevcut de?ildir, ancak kullan?m öncesinde yaz?l? izin al?nmas? akademik etik gere?idir.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir: cocuklar-icin-kalp-sagligi-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çelik, ?. (2017). *Çocuklar ?çin Kalp Sa?l??? Tutum Ölçe?i'nin geli?tirilmesi: Geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Çocuklar ?çin Kalp Sa?l??? Tutum Ölçe?i Maddeleri

Ölçekte 28 madde ve alt? faktörden olu?maktad?r.

Beslenme (7 madde): D??ar?da yemek yiyeceksem hamburger ve pizza yemeyi tercih ederim.
Egzersiz (5 madde): Bo? zamanlar?m? spor yaparak geçirmeyi tercih ederim.
Sedanter ya?am (4 madde): Günümün ço?unu oturarak geçirmeyi tercih ederim.
Sigara (4 madde): Sigara içilen ortamlarda rahats?z olurum.
Kendini sevme (4 madde): Arkada?lar?m aras?nda sevilen biriyim.
Stres (4 madde): Derslerim konusunda endi?elenirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM